

Gröndal är ett område med långsträckta stränder längs Mälaren men även angränsande till Trekanten. Vår förening värnar därför naturligt de gröna och blå värden som vår stadsdel är fulla av. Här följer våra synpunkter kring förslaget till ny översiktsplan med stort fokus på stränder.

Strändernas egenskaper i olika avsnitt

Utifrån egenskaper som att kunna binda samman staden och ge staden dess karaktär lyfts Stockholms stränder fram i två av översiktsplanens stadsbyggnadsmålsättningar; "En sammanhängande stad" och "God och offentlig miljö". I avsnittet allmänna intressen; Grön och vattennära stad beskrivs stränderna som en unik kvalitet som erbjuder möjligheter till både aktivitet och avkoppling. I samma avsnitt tas även ställning för att kvarvarande naturstränder ska bevaras. Strändernas höga värde återspeglas väl. Men vi anser att även kvarvarande parkstränders ökande rekreativa betydelse i en storstad som förtätas allt mer, motiverar att också dessa ska bevaras. Dessutom kommer grönskan hos parkstränder, precis som hos naturstränder, att fylla en viktig funktion för att jämna ut vattenflöden vid klimatförändringar.

Stränderna i planeringen

I det nya förslaget till översiktsplan förmedlas synen på vad som är att betrakta som en god hushållning av mark- och vattenområden; ett effektivt utnyttjande och ett användande som är förenligt med det ändamål områdena är bäst lämpade för. När det gäller stränder är deras ändamål förtydligat och reglerat genom strandskyddslagen. I Naturvårdsverkets vägledning för prövning och planering för strandskydd enligt Miljöbalken, särskilt skäl nr 5; ett "angeläget allmänt intresse", framgår att förutsättningen för att ett strandskydd ska vara möjligt att upphäva är att en annan lokalisering är omöjlig eller i vart fall orimlig. Om en annan lokalisering utanför strandskyddat område är möjlig så ska den placeringen väljas. Tolkningen av detta är att utifrån ett stadsutvecklingsperspektiv ska alla rimliga åtgärder som är möjliga att vidta för att undvika att behöva exploatera ett strandskyddat område, också vara vidtagna innan ett upphävande av strandskyddet är möjligt. Ett aktivt sökande efter alternativ förväntas, där planeringshorisonten för en stadsplaneförändring, från "ax till limpa", sannolikt är mångårig. Vad som sedan är ett effektivt utnyttjande beror på hur väl stadsutvecklingspotentialen tas till vara. Potentialen tas inte tillvara om t.ex en detaljplan innehållande ett upphävande av strandskyddet stoppas i ett sent skede p.g.a att strandskyddslagens villkor inte uppfyllts.

Hur återspeglas då i översiktsplanen kraven på ett effektivt och ändamålsenligt användande av mark- och vattenområden, apropå stränderna?

Det finns skrivningar som allmänt talar om vikten av att vara ute i god tid i planeringen; i stadsbyggnadsmålet "En växande stad", i kapitlen "Utgångspunkter" och "Genomförande av översiktsplanen". Men till skillnad från den tidigare ÖP Promenadstaden finns faktiskt inga hänvisningar alls till strandskyddslagen. Detta trots att planeringen av staden i lika hög grad

som tidigare måste förhålla sig till denna. Vi menar därför att länsstyrelsens granskningsyttrande återgivet i ÖP Promenadstaden ska åtföljas. Där framgår att frågan om strandskydd behöver uppmärksammas vid all detaljplanering och gällande regler bör framgå av översiktsplanen. Vi vill också föreslå att Naturvårdsverkets vägledning eller motsvarande bör göras känd genom översiktsplanen. Betydelsen av att känna till och ta hänsyn till strandskyddslagen i tillämpliga delar ökar sannolikt ju mer staden förtätas och konkurrensen mellan olika intressen tilltar.

Lokalt i Gröndal

I kartan sid 136 i förslaget är det strandskyddade området vid Trekanten röd markerat som "stadsutvecklingsområde - omvandling". Mark och miljööverdomstolen har nyligen avgjort att det inte fanns förutsättningar för att upphäva strandskyddet där. Vi utgår från att strandskyddet även i fortsättningen kommer att gälla för området.

Det har byggts och byggs många bostäder i Gröndal. Vi vill uppmärksamma på behoven av samordning så att den nödvändiga balansen mellan bostäder, kollektivtrafik och trafikinfrastruktur upprätthålls.

Lövholmen

Eftersom området endast ytligt omnämns i översiktsplanen och inga detaljplaner ännu är framtagna finns det heller inte så mycket att kommentera. Vi vill ändå lyfta fram följande;

Vi understryker vikten av att de nya behov av offentlig verksamhet som uppstår när Lövholmen byggs, först och främst ska tillgodoses inom själva området. Med god framförhållning, ett utnyttjande av kommunens starka ekonomi/stora markinnehav och planmonopol måste det vara möjligt att tillgodose områdets hela behov av t.ex skolor inom själva området. Även andra överblickbara behov för närområdena Gröndal och Liljeholmen skulle kunna tillgodoses där.

Lövholmen rymmer spår från Stockholms tidiga industrihistoria. Vi vill speciellt lyfta fram Kolsyrans kulturhistoriska värde. Den var Sveriges största i sitt slag och i drift allra längst. Tyvärr har den tillåtits förfalla, men delar av den borde gå att restaurera och bli till ett monument, ett kännetecken för Lövholmen. Det som för den oinvigde kan verka lite invecklat, främmande, t.om lite skrämmande; en processindustris särart.

Både i Lövholmen och vid byggnation i närförorter överhuvudtaget bör man se det som en förlängning av innerstaden, d.v.s Stockholms klassiska varma jordfärger bör användas genomgående! Platta tak och kalla färger som grått/vitt/svart bör undvikas helt. Många nya bostadsområden har alltför mycket tagit efter den arkitektur som präglade miljonprogrammen. Om det är arkitekterna som vurmar för dystopisk storskalighet i kalla färger eller byggherrar som älskar stora "träklådor" för att de är billiga att bygga är egentligen egalt. Det viktiga är att få stopp på eländet som skapar en otrivsam och ogästvänlig kall känsla!

Gröndals Intresseförening